

SLECHTVALK

Falco peregrinus

(foto Harvey van Diek / Buiten-beeld)

S99

Beschermingsstatus

Rode lijstcategoriëen

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De Slechtvalk is een roofvogel met een kenmerkende donkere baardstreep en witte nekvlekken waardoor het erop lijkt alsof de vogel een monnikskap draagt. De buik is vaalwit en vertoont fijne donkere banden, terwijl de bovenzijde donkergrijs gekleurd is. De vogel is tussen 39-50 cm groot en draagt een relatief korte staart. De vleugels zijn lang en puntig en de vleugelspanwijdte ligt tussen 95-115 cm. Het vrouwtje is beduidend groter en donkerder dan het mannetje. De jonge vogels hebben donkerbruine bovendelen en witachtige onderdelen met lengtestrepen (niet dwars).

De Slechtvalk is luidruchtig tijdens het broedseizoen en zijn voornaamste roep bestaat uit een schreeuwend gekekker.

De meeste Slechtvalken hebben vaste eetplaatsen die te herkennen zijn aan de prooiresten.

Ecologie

De vogel gebruikt verschillende jachttechnieken, maar vangt en doodt prooi meestal in de lucht of slaat hem tegen de grond. Hij doet dit middels een snelle duikvlucht die al op grote hoogte wordt aangevat en met een serie snelle vleugelslagen begint alvorens steil naar beneden te duiken. Hierbij kunnen snelheden tot meer dan 300 kilometer per uur bereikt worden.

Biotoopvereisten

De natuurlijke broedplaatsen van de Slechtvalk zijn rotswanden, kliffen en in mindere mate hoge bomen. Dergelijke broedplekken ontbreken in Vlaams-Brabant. De vogel heeft echter een alternatief gevonden op hoge bouwwerken. De vogels die bij ons broeden, nestelen allemaal in nestbakken die op koeltorens, schouwen en kerken zijn geplaatst

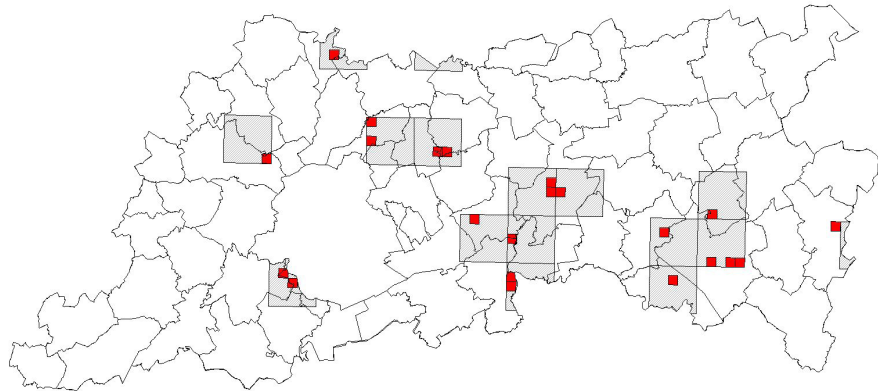
Populatie-uitwisseling en natuurverbindingen

Voornamelijk jonge vogels vertonen een zwervend gedrag. Koppels zijn doorgaans plaatsgetrouw en blijven – indien voldoende voedsel voorradig is – het jaar rond in de nabijheid van hun nestplaats.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De Slechtvalk is een recente en nog steeds zeer zeldzame broedvogel in Vlaanderen. Wel namen de winterwaarnemingen de laatste decennia aanzienlijk toe. Sinds enkele jaren broedt de Slechtvalk terug in Vlaanderen, als resultaat van het plaatsen van nestbakken op geschikte broedplaatsen. Nu broeden er in Vlaanderen weer een tiental koppels waarvan enkele gevallen ook in Vlaams-Brabant.

Inventarisatieonderzoeken

- Algemeen soortenverspreidingsonderzoek door het bijhouden van waarnemingen via de website waarnemingen.be.
- Project Algemene BroedvogelMonitoring (INBO, Vlaamse vogelwerkgroep Natuurpunt en Natuurpunt Studie)
- Project Bijzondere BroedvogelMonitoring (INBO, Vlaamse vogelwerkgroep Natuurpunt en Natuurpunt Studie)

Knel- en aandachtspunten

- De intensivering van de landbouw heeft zijn weerslag gehad op de slechtvalkenpopulatie. Vooral door het gebruik van pesticiden in de landbouw is de Slechtvalk na de jaren '60 van de vorige eeuw sterk in aantal afgenomen. Sinds het verbod op het gebruik van veel van dergelijke gifstoffen herstelt de populatie zich weer. Waarschijnlijk is de toename van het aantal vogels dat in België broedt hier ook het resultaat van.
- Het is belangrijk dat de Slechtvalk broedplaatsen vindt op hoge gebouwen en schoorstenen in de nabijheid van uitgestrekte open landschappen.

Overzicht maatregelen

S99.1. Plaatsen van nestkasten

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

geen

Soortgerichte maatregelen

S99.1. Plaatsen van nestkasten

Door het plaatsen van voor Slechtvalk geschikte nestkasten op hoge (> 80 meter) gebouwen, hoogspanningsmasten en schoorstenen worden potentiële nestplaatsen aangeboden.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

geen

Lopende initiatieven

- Plaatsen van nestkasten op koeltorens, schouwen, kathedralen, enz. door het Fonds voor Instandhouding van Roodvogels (FIR).

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Zichtwaarneming

Bij paren of individuen in broedtijd (februari tot en met juli) letten op territorium- of nestindicerend gedrag, bijv. balts, alarm, voedseltransport of prooiovergave. Nest of nestindicerende waarneming; anders twee territoriumindicerende waarnemingen (ook duidelijk gepaarde vogels) tussen 1 februari-30 juni, of drie waarnemingen van een volwassen individu in broedbiotoop waarvan tweemaal tussen 1 mei-30 juni. Het regelmatige controleren van hoge bouwwerken (> 80 meter) is zinvol.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Vermeersch, G. & Anselin, A. (2009). Broedvogels in Vlaanderen in 2006-2007. Recente status en trends van Bijzondere Broedvogels en soorten van de Vlaamse Rode Lijst en/of Bijlage I van de Europese Vogelrichtlijn. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr. 3, Brussel. 102 p.
- Vermeersch G., Anselin A., Devos K., Herremans M., Stevens J., Gabriëls J. & Van Der Krieken B. (2004). Atlas van de Vlaamse broedvogels 2000-2002. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr. 23, Brussel. 496 p.

Websites

- www.beleefdelente.nl/slechtvalk
- www.werkgroepslechtvalk.nl/
- www.waarnemingen.be

Folders

- De glorieuze comeback van de slechtvalk. Electrabel en FIR.

Advies

- Fonds voor Instandhouding van Roofvogels (FIR)
- Instituut voor Natuur en Bosonderzoek
- Natuurpunt vzw

S99

S99